KURUCUSU VE BAŞ MUHARRİRİ ESAT ADİL MÜSTECÂBİ

GERÇEK

DÂVÂMIZ : DEMOKRASİ
İDEALİMİZ : SOSYALİZM
REHBERİMİZ : MİLLÎ REALİTE

Yıl: 1 — Sayı: 4 ★ 8 - 3 - 950 Çarşamba * HAFTALIK, SOSYALİST, SİYASÎ GAZETE * Fiyatı 10 Kuruş

İttihattan, Kuvvet Doğar

Türk İşçileri ve Sendikalar, Birleşin!

Emeğinden başka geliri olmayanlar, dünyanın her yerinde bir tek sınıf teşkil ederler. Türkiyede de böyledir ve adına "İşçi sınıfı" denir. Toprak ırgadı ve şehirlerin yarı emekçi yığınları bu sınıfın yedek kuvveti, mücadele arkadaşı sayılır.

Ve yine dünyanın her yerinde işçiler birleşmiş haldedirler. Türk işçileri de ayni yolu tutmalı, birleşmelidirler. Aranızda bir çok görüş farkları olabilir. Fakat hiç bir zaman menfaatte ve gayede ayrılık olamaz.

Sendikaların parçalanıp dağılması, kuvvetinizin parçalanması demektir. Sendika ihtilâfları yine sendikalar birliği içinde halledilebilir. Sizi parçalanmaya teşvik edenler asıl dâvayı yanlış kavrayanlardır.

Burjuva-partilerinin telkinlerine kapılmayın. Onlar sizi, ancak kendi menfaatleri için parçalamaktadırlar.

Büttün sendikalar birleşin, menfaatlerinize aykırı olan bugünkü siyasî partiler baskısına el birliğiyle karşı koyun. Kendinizi vesayetten kurtarın. Kendi öz siyasî partinizin bir an önce kurulmasına yardım edin.

Bütün Türk işçileri ve sendikalar: Birleşin. İstikbaliniz, menfaatiniz metodunuz ve kuvvetiniz bunu icap ettirmektedir!

Bu arada, yeni kurulmakta olan "Hür Sendikalar" Birliğinin diğer Sendikalar Birliği ile işçi sınıfının öz menfaatlerini korumak hususunda müşterek bir cephe kurmaları ve anlaşmazlıkların önüne geçmek için elden geleni yapmaları lâzımdır.

İşçi sınıfına "P a r ç a l a n m a örneği" vermek kolaydır. Asıl olan, tek cephe üzerinde çalışmayı bilmektir.

Demokrasinin Gelişmesi

Ceza Kanununun Demokratlaştırılması ile mümkündür

Şemsettin Günaltay hükûmeti vatandaş hürriyetini demokratik temeller üzerinde kurmak isteyişinde samimî ise, her şeyden önce ceza kanuniyle, ceza mahkemeleri usulü kanununda değişiklikler yapmalıdır.

Bu iki kanunun içinde anayasaya, demokrasi prensiplerine, bir kelime ile vatandaş hak ve vicdanlarına aykırı öyle maddeler vardır ki, bunlar yürürlükte kaldıkça diğer kanunların yumuşatılması hiçbir şey ifade etmez.

Hele, Türk Ceza Kanununun ikinci kitabının birinci babındaki hükümlerin ve müeyyidelerin pek çoğu faşizmin devlet anlayışının mahsulüdür. Ceza mahkemeleri usulü kanunundaki 200 üncü madde, yani siyasî suçlarda duruşmaların mevkufen yapılması mecburiyeti hem anayasa, hem İnsan Hakları Beyannamesi prensiplerine asla uygun değildir. Hüküm kat'ileşinceye kadar masumiyetin esas olması şahıs masumluğunun temelidir.

Şemseddin Günaltay hükûmeti bilhassa fikir ve aksiyon hürriyetini Avrupa Konseyine dahil diğer milletlerdeki hürriyetler seviyesine yükseltmek istiyorsa, evvelemirde Türk Ceza Kanuniyle diğer prensip ve usul kanunlarını demokratlaştırmalıdır.

Milletini ve Yurdunu sevmiyen sosyalist olamaz

Sosyalist, herşeyden önce büyük halk yığınlarının adamıdır. Kuvvetini milletinden almayanın, gayret ve hizmetlerini yurduna tahsis etmeyenin adına, sosyalist değil, ancak vatan haini denir.

Yazan: Esat Âdil MÜSTECABİ

Bu memlekette, sosyalizm adına, maalesef yanlış anlayışlara yol açıcı öyle hatalı işler yapılmıştır ki, münevverler bile, hâlâ sosyalizmden gayri millî bir dâva gibi, kaçınmaktadırlar.

Düşünmeliyiz ki bu gün, İsveç, Norveç, Danimarka, İngiltere gibi yurtseverliğiyle tanınmış milletler, sosyalist hükûmetler tarafından idare edilmektedir. Eğer sosyalizm; birçoklarımızın zannettikleri gibi tehlikeli, gayri millî bir ideoloji olsaydı, Avrupanın Batı demokrasilerinin Sosyalist Partileri kendi milletlerinin bu derece yüksek sevgi ve itimadına mazhar olabilir mi idi?

Eğer sosyalizm, milleti refah ve saadete ulaştıramıyacak karanlık bir yoldan ibaret olsaydı, sosyalistler; kendi milletlerinin gelenek ve göreneklerine aykırılık gösteren, millî duygulardan mahrum, yurt sevgisine bigâne kimseler olsalardı, Sosyalist Partileri, seksen yıldanberi durmadan ve bu derece aşırı bir gelişme gösterebilir miydi?

Hiç şüphe yok ki, sosyalizm; milletimizin gelenek ve göreneklerine olduğu kadar; iktisadî ve içtimaî menfaatlerine en uygun bir kalkınma yoludur. Nazariyesi ilme, programı millî realite icaplarına uygun ve anlayışlı, olgun bir kadroya malik bir Sosyalist Partisi bu memlekete her halde çok büyük faydalar sağlayabilir.

İşçiyi, küçük esnafı, fakir köylüyü, san'atkârı ve halkçı münevveri bir arada temsile yetkili bir Sosyalist Partisinin lüzumu üzerinde, bizimle hemfikir olmayanlara da belki rastlanabilir. Bunlar, olsa olsa, Türkiyenin bu günkü şartlarına ve realitesine karşı gözlerini sımsıkı kapamış kimselerdir.

Bu gün, içinde bulunduğumuz imkânlar ve zaruretler iyice kavranırsa, yapılabilecek en ileri hamle, ancak ve ancak, halk tarafından benimsenebilecek bir Sosyalist Partisi kurmak ve ona katılmaktan ibarettir.

MAKİNE İSTİYORUZ!

Türkiyenin 140 milyon dönümlük hububat sahası hâlâ Orta Çağ istihsal tekniğinden yakasını kurtarmış değildir.

Köylümüz, tarım bilgisine, traktör, zıraî makine ve sunî gübre fabrikalarına, tohum ıslâh istasyonlarına, bol miktarda teknisyen kadrolarına, istihsal ve kredi kooperatiflerine muhtaçtır.

Geri kalmış memleketleri kalkındırmayı, dünyanın ve insanlığın müşterek menfaatleri icabı sayanlar bize öldürücü silâh değil, kurtarıcı makine göndermelidirler.

Türkiyenin istihsal sermayesine, tekniğe ve kültüre ihtiyacı vardır.

Anadolu ve Trakya toprakları makine gürültüsüne, benzin kokusuna hasrettir.

Yurdumuzun bağımsızlığını, harp silâhlarından ziyade, iktisadî silâhlarla korunmasını öğrenmek istiyoruz.

Amerikanın ve Birleşmiş Milletler Teşkilâtının servisleri; her şeyden önce Türkiyenin modern istihsal vasıtalarına muhtaç olduğunu bilmelidirler.

BARIŞ.. BARİŞ!

Füzeler, Atomlar, Hidrojenler meğer yalnız barış uğruna, barış aşkına imiş, Amerikan harp kudreti aslında barış kudreti demek imiş.

Son günlerde Amerikan hükûmeti ile Amerikan halkı arasında bir anlaşmazlık belirdi. Hükûmet barışa Hidrojen bombasile gidilir diyor. Halk ise, bunu, düşmanları tahrik edici bir usul diye vasıflandırıyor. Dişe diş, Atoma Atom, Hidrojene Hidrojen.. Evet ne güzel bir barış formülü. En barış, senin uğrunda ne öldürücü gayretler sarfediliyor!

AF KANUNU

Siyasî mahkûmlardan hemen pek çoğunun bilhassa bunlardan pek mühimlerinin cezaları sona ermek üzere iken af kanununun çıkarılmasını biz, tarladaki mahsul kuruyup mahvolduktan sonra yağmur yağmasına benzetiyoruz.

Birincisinde hikmeti hükûmet, ikincisinde ise hikmeti hüdâ var!

İBRET TAŞI

Doğu demokrasilerinde, mevcudiyeti iddia edilen Allahsızlığa karşı Vatikan'ın tasarladığı "Musa - İsa - Muhammed" ittifakı yarınki nesillerin heyret ve kahkaha ile okuyacakları tarihî bir vesikadır. Binlerce yıldır durmadan insan kanı akıtmış olan dinler arası boğuşmanın zahirî sebebi de "Allahsızlığa karşı mücadele" değilmi idi.

Doğu demokrasilerinden hangilerinde din ilga olunmuş, dindarlık yasak edilmiş ve Allahsızlık tasvip olunmuş ve Batı demokrasilerinden hangisinde dindarlık kanunu bir mecburiyet sayılmıştır ki; muhterem Papa böyle bir ittifaka lüzum hissetmektedir.

Hey Allahım! Senin adına işlenen cinayetleri bizim kadar sen de bilirsin elbet. Asıl mücrim senin kadar bizim de malûmumuzdur ama, onu ensesinden tutup yere çalmaya ve tepelemeye - ağzım kurusun - sende de mi iktidar kalmadı!

Sosyalizmin Ana Hatları

2 - Aile müessesesini inhitatdan ancak sosyalizm kurtarabilir

Aile müessesesinin her bakımdan çürümesini ve çökmesini önliyebilecek ve onu tabii ve içtimaî mecrasında geliştirecek en mütekâmil sistem sosyalizmdir.

Yine bir çokları, zannediyorlar ki, Sosyalizm aileyi inkâr eder ve aile müessesini yıkmaya çalışır.

Bu yalnız sakat bir görüş değil, sureti mahsusada tertiplenmiş bir yalan ve çirkin bir iftiradır.

Aile müessesesinin tarih boyunca geçirmiş olduğu sarsıntılar ve bugünkü çöküntüsünü hazırlayan sebepler az çok herkesçe malûmdur.

Aile; hususî mülkiyet zemini üzerinde kurulmuş ahlâkî ve iktisadî esaslara dayanan, tabii ve içtimaî zaruretlerden doğmuş olan bir ortaklıktır. Bu ortaklığın gayesi geçim, saadet ve nesil yetiştirmekten ibarettir.

Liberal ve kapitalist nizamın aile müessesesini ne hale getirmiş olduğunu görelim:

1 — Hususî mülkiyet, ailenin kuruluş zeminini teşkil eder. Halbuki, Liberal nizam, bundan evvelki yazımızda ispat ettiğimiz gibi, mülkiyet ile mülkiyetsizliği ayni müsamaha ile karşılar. Bu gün milyonlarca aile hususî mülkiyet nimetlerinden mahrumdur. Şu halde bugünkü aile müesseselerinin büyük bir çoğunluğu temelsiz, zeminsiz, bilnetice dayanıksızdır.

Sosyalizm; her ailenin bir hususî mülkiyet zemini üzerinde, sağlam temellere, istinat ettirilmesi lüzumunu kabul eder. Her şeyden önce ailenin iktisadî yapısını esas olarak alan Sosyalizm ailenin ahlâkî yapısını da sağlamlaştırmış demektir.

Bu gün mülkiyetsiz bir kadının, mülkiyetli bir erkek ile birleşerek kurduğu ailede hiç bir hukuk müsavatı yoktur. Erkek sahip olduğu mülkiyet sayesinde daima üstünlük elde edebilmektedir. Halbuki sosyalizmde aile tamamiyle demokratik bir müessesedir.

2 — Liberal nizamda kendi haline bırakılmış olan aile müessesesinin geçim mücadelesi, başlı başına bir meseledir. Yer yüzündeki boşanmaların belki yarısından fazlası aile bütçelerinin daima açık vermesinden ileri gelmektedir.

Bir çok kadın ve erkeklerin de tabii ve içtimaî zarurete rağmen sırf iktisadî sebeple evlenemedikleri inkâr edilemez bir vak'adır.

Bu geçim zorluğu aile saadetini de sarsmakta, bilhassa evli kadınların ahlâk ve sadakat duygularını zayıflatmakta, onları mâceralara sevk etmektedir.

Diğer taraftan zengin kocaların da aksine olarak, aile yuvası dışında serbest kadınları metresleştirdikleri ve bu suretle aile müessesesile düşmanca rekabet eden "metreslik" müesseseleri meydana getirdikleri bir vak'adır.

Halbuki Sosyalizm, hususî mülkiyeti umumîleştirmek, fertleri işsizlikten ve fakirlikten kurtarmak vasıtalarına malik olduğu içindir ki, ailenin ahlâkî sarsıntılarını önler ve iktsadî sebeplerden ileri gelen boşanmaları tamamile ortadan kaldırır.

Devamı 2 de

İdarei maslahatçılık kimin işine yarar

"Kitabı kapamağa" hazırım. Ama bir köşede silinmek için değil, bilim ve fikir düşmanları ile mücadele etmek üzere aksiyon hayatına atılmak için!

Yazan: Ali RUŞENOĞLU

Dostum;

Senį ne kadar sevdiğmi, nasıl benimsediğimi bilirsin. Bu memleketin dertleri üzerinde seninle her hafta saatlerce konuştuklarımız her ikimiz için de faydalı oldu elbet.. Birbirimizi anlamak, sevmek yolunda gösterdiğimiz iyi niyete rağmen fikir ve hayat anlayışı yönünden takıldığımız (ayrıldığımız demek istiyorum) nokta işte şimdi büyüye, büyüye aramızda kara bir sis halini aldı. Bilirim ki aramızda olup bitenler bir çok memleket aydınları için de çok önemli bir dert olmak üzere devam edip duruyor. Eğer şahsî bir mesele söz konusu olsaydı onu biz, aramızda konuşurduk.

Senin geniş fikirliliğine, demokratça müsamahana diyeceğim yok. Bunlar insanlar arası münasebetlerin tuzu biberi, şartı olan şeylerdir. Ama bana öyle geliyor ki dostum, bunlar bir metod ve bir dünya görüşü üzerinde kesin karara ulaştıktan sonra söz konusu olabilir. Kararı verişte insanlık tarihinin objektif gidişinden başka, kendi benlik ve şahsiyetimizin de etkileri var elbet.. Yalnız, sen de benim gibi kabul edersin ki, tarihin ve hür, normal şahsiyetin sesine kulak vererek hareket etmek - hele kaynakları bakımından "aşırı" olan topluklarda - çok güç ve büyük fedakârlık isteyen bir iştir. Bizim tarihimizde mütegallibe denilen zümrelerin aydınlar üzerindeki baskısı her devirde korkunç olmuştur. Bu baskıyı sen ve ben gibi sosyal bilime bağlı olanlar herkesten çok duyarlar.. Bunun için de tarihin objektif akışına, benliğimizin sesine kulak vermek gerektiği zaman üç durum karşısında kalırız: Ne bahasına olursa olsun tarihe ve benliğe sadık kalmak. bile, bile bunlara arkamızı dönmek; veya biraz o telden, biraz bu telden çalmak suretile önce kendimizi sonra da âlemi aldatabileceğimizi sanmak... Fikir tarih ve karakter bakımından en acı şekilde güme gitmiş olanlar h i ç k u ş k u olmasın ki üçüncülerdir. İkinciler için mesele önemli değildir. Onlar bildiğimiz, gerilik bataklığına saplanıp kalır, bizim için bir değer olmaktan çıkarlar. Halbuki "İdare-i maslahatçılar" bugün bana, yarın sana sokulup günlerini gün etmeğe bakan ve foyaları ortaya çıkınca her iki taraftan da kovulup, "Sarılacak dal" bulamayan en zavallı mahlûklardır. Bunlar için geniş fikirlilik, müsamaha menfaatlerden, işden, maaştan olmamak için mütegallibeye ve itham edilmemek için de tarihin sesine kulak vermiş olanlara karşı kullanılan bir vasıta tehlikeli bir silâhtır. Bu silâh her zaman sahibini vurmuştur. dostum,. İşte hür fikirliliklerine inanılamayacak olanlar bunlardır. Burjuva demokrasisinin tarihi bu orta sınıf kahpeliğinin saygısız örneklerile doludur. Demokratlıktan çoğu kere anlaşılmış olan da sadece bu oldu..

Halbuki biz metodunda kararsızlığa, aksiyonunda zikzağa vedâ etmiş adamın bilim yoluyla objektif kalmasını bilerek dinsel anlamda bir kısaca düşmesi gerektiğine inanırız. Başka türlü ne ilim yapılabilir, ne de aksiyon. Belki bana, bir çok defalar söylemiş olduğum şu sözleri hatırlatacaksın: "Aydının bu ülkede ne kuvveti var? O, devlete, dine, sermayeye.., Arka vermiyerek sadece bilime dayanmak kararını verirken kendisini tutacak hür üniversiteler, akademiler, cemiyetler, sendikalar mı var? Bunların hepsi devletin, dinin, sermayenin kontrolü altında değil mi? Bunlar böyle olunca bir aydını bir çeşit Tanrı durumuna sokuyor, onun hiç bir dayanağa malik olmadan, kendi kendine havada durabileceğine inanmış oluyoruz. Bu ise ham bir hayalden başka nedir?" Yerden göğe hak'ısın dostum. Dayanağı olmayan fikir adamı için iki şey düşünülebilir: Ya kelleyi koltuğa alarak ortaya atılmak - ki bu bir dinler tarihi olarak görünen şarkın mükelleflerine uyan bir hareket olur - yahut fikirlerinde ve metodunda ulaştığı gerçeğin sağlamlığından emin olarak mevcut zihniyet içinde çalışmaya razı olmak. Zaman, zaman eseri ile varlığını belli etmek.. Görüyorsun ki, şu son imkânda da bir çeşit zikzak var. Ama bu bir yönden çok başka bir şey: Bilim ve tarihin ergeç başarı kazanacaklarından emin olarak eserlerini vermek.. Kim ne derse desin bizim aydınların içinde bulunmuş oldukları yol budur. Hürriyetin kurulmamış olduğu ülkelerde ya kelleyi koltuğa alıp ortaya çıkmak ve ânide yok olmayı göze almak ve ya uzun, yıpratıcı; bir çıkan bir batan tuhaf bir kadere razı olarak "Düşmana inad biraz daha yaşamak" çarelerinden başka yol yoktur. Memleketimizde demokrasi havası başlayalı bizim uzun yıllar önce doğruluklarına inandığımız ülkülerin bir çoğu yavaş, yavaş nasıl gerçekleşmeğe başladı görüyorsun. Hukuken olsun bugün dünden bir adım ileriyiz. Fakat aydınlar, yine dayanaksız, yine tek başlarına kalıyor din, devlet ve sermayenin baskısı karşısında bulunuyorlar.. Bunun için onlar yukarıki iki yoldan birinde karar kılmak zorundadırlar.. İşte azizim havada gezmeyeceğimizi ben her zaman kabul ederim. Fakat tarihimizde geriliğe karşı savaşmış olan kimselerin buraya gittikleri bir yol vardır. Metod ve inançlarınızdan fedakârlık yapmaksızın demokratça bir görürlük içinde yaşamalı. Bilim adamından istenen de metod ve inanç sağlamlığıdır. Yoksa toplumdan tecrit edilmek, bir köşede sönüp gitmek, kötümserlik getirip dünyaya küsmek değildir. Metodik idare-i maslahat yapmadan ne kadar ayakta kalabilirsen kârdır.. Hiç bir çare kalmıyacağı zaman da Galile'nin, Mithat Paşanın yolundan giderek tarihe mal olmak bir ilim adamına yeter.,

Dostum, aramızdaki ayrılık metod meselesinden doğdu. Sen kitabı kapayıp her şeyden vaz geçmek, mensup olduğun bilim ve toplum adına hiç bir ülkü taşımadığını pervasızca söylemek suretiyle çok büyük bir yanlış işledin. Kötümserliğine, korkularına son vermesini bilirsen kendini yeniden doğmuş gibi sağlam bulabilirsin.. O zaman demokratça müsamaha ve hür fikirliliğin önünde iğilirim. Halbuki bugünkü durumda bu sözlerine sadece "Boş kelime" olarak bakmağa mecburum. Çünkü onlar metod ve dünya görüşü taşıdığımız müddetçe söz konusu olabilirler.

Şunu da söyliyeyim ki, bilimin "Bizzat kendisi" de bir dayanaktır. Ortaya konacak gerçeklerin düşmanı ne kadar çok olursa olsun sonunda zafer gerçek olacaktır. Evet: Kitapsız, lâboratuvarsız, teşkilâtsız, arkadaşsız nasıl bilim yapılabilir? diyeceğini biliyorum. Ben de zaten demin bilim ve bilim adamı havada, dayanaksız duramaz demiştim. Bununla beraber istersek, kötümserlik ve korkudan kurtulursak bir şeyler yapabiliriz. Buna bile imkân kalmıyacağı gün ben de seninle beraber "Kitabı kapamağa" hazırım. Ama bir köşede silinmek için değil, bilim ve fikir düşmanları ile mücadele etmek üzere aksiyon hayatına atılmak için... Sağlıkla kal benim iyi dostum,

SOSYALİZMİN ANA HATLARI

Baştarafı 1 de

3 — Liberal nizamda. milyonlarca aile çocuk yetiştirmek külfetinden korunabildiği gibi, yine milyonlarca aile, bakmaya muktedir olamıyacak kadar fazla çocuk yetiştirir. Böylece nüfus meselesi, kemiyet ve keyfiyet bakımından içinden çıkılmaz bir hal almıştır.

Herkesi kendi haline bırakmaktan ibaret olan bu nizam nesillerin bozulmasının başlıca mes'ulüdür. Kimse inkâr edemez ki, bu gün çocuk menafii cihan şümul bir problem halindedir.

Sosyalizm; aileyi iktisadî bir garantiye bağladığı kadar, çocuğun da yetiştirilmesi, terbiyesi, okutulması meselelerini kökünden halledebilecek imkânlara sahiptir.

Demek oluyor ki, Sosyalizm; ailenin her bakımdan çürümesini, çökmesini önleyebilecek en mütekâmil bir merhaledir.

Sosyalizmin aileyi inkâr ettiğini söylemek'e, insan cemiyetinin sona erdiğini iddia etmek arasında hiç bir fark yoktur.

Komünizmdeki aile müessesesinin, Liberal ve Sosyalist nizamlardakinden ne derece farklı olacağını kesin olarak tesbite çalışmak çok fazla nazarî konuşmak olur.

Biz ancak, realitesini müşahade edebildiğimiz nizam ile yarı Sosyalist memleketlerde ve bilhassa İskandinavya memleketlerindeki realitelerin, ilmi Sosyalizm ışığı altında tetkik ve mukayesesinden çıkardığımız neticelerden faydalanarak konuşabiliyoruz.

Bu gün, yer yüzünde kurulmuş hiç bir Komünist nizam mevcut bulunmadığına göre, Komünist bir aile tablosunu doğru dürüst çizmek imkânsızdır.

İlk öğretim

Demokrasinin Kilit Taşıdır

İnsanı hür kılan, bilgidir. Cahil ne tabiî, ne de içtimaî mânâda asla hür sayılamaz. Bu sebepledir ki, demokrasi, bilgiye dayanır ve hürriyetlerin temel taşı ilk öğretimdir.

Bütün yer yüzü milletlerinin demokratik gelişmesi ilk öğretimin gelişmesi ile ahenklidir.

Bunun en kuvvetli delili, en demokrat sayılan milletlerin okur yazar nispetleridir:

Okuma, yazma bilenler %

	Erkeklerde	Kadınlarda
İsveç	95.6	95.7
Birleşik Amerika	99.9	99.9
Belçika	94.8	94.0
Fransa	94.3	93.6
Kanada	92.4	93.3

Meselâ işte bu memleketlerde demokrasi gelişmesini durdurmak imkânsızdır.

Türkiyenin komşu bulunduğu memleketlere gelince:

Okuma, yazma bilenler %

	Erkeklerde	Kadınlarda
Burgaristan	79.6	57.2
Yunanistan	74.-	43.-
Romanya	69.2	45.7
Yugoslavya	67.7	43.6
Filistin	42.8	22.1
Mısır	23.1	4.9

Türkiyenin okur yazar nispeti 1935 yılında erkeklerde % 23.3, kadınlarda ise % 8.2 idi. Son yıllarda ilk öğretimin bir hayli gelişmiş olduğu inkâr edilemez.. Belki bu nispet bugün erkeklerde % 30, kadınlarda ise % 10 a yükselmiştir.

Oy hakkını serbestçe kullanabilmek, gizli oy sisteminden müspet neticeler elde edebilmek her şeyden önce okur yazarlığa bağlıdır.

Okur yazarlığı, sadece alfabe bilgisi saymak da doğru olmaz. okur yazarlık, vatandaşın hiç olmazsa beş yıllık bir ilk öğretim kademesinden geçmiş olmasiyle bir değer ifade eder.

Ne yaparsak yapalım, Türk demokrasisinin gelişmesi ilk öğretimin gelişmesile mütenasip olacaktır.

Seçim hürriyeti, mücerret bir tâbirdir. Vatandaşların % 70 i oy pusulalarını bile okuyamıyacak durumda oldukça hürriyet = bilgi formülü hürriyet = cehalet formüliyle yer değiştirmiş olur.

İlk öğretim seferberliği, gerçekte, demokrasi seferberliği demektir. Bu günkü şartlar içinde, siyasî partiler, muvaffakıyetlerile övünemezler. Kaynağı cehalet olan bir iktidar sağlam ve meşru sayılamaz.

Bütün siyasî partilerin, Türkiyede mevcut bütün gayri siyasî teşekküllerin müşterek bir cephe teşkil ederek yalnız ve yalnız ilk öğretim seferberliğini ilân etmeleri ve bu mücadele kesin bir sonuç verinceye kadar demokrasinin bir "Lâfzı bi mânâ" olarak kalacağına inanmaları lâzımdır.

Bizce, millet ve vatanseverlik yarışı her şeyden önce "İlk öğretim" alanında yapılmalıdır.

Nuhun Gemisindeki Kundakçıya

ORTAYA ÇIK VE MASKEKİ ÇIKART!

Perde arkasına geçerek, bir bardak suda fırtına koparmaya çalışan mahut kalemşör, sakat fikirlerini bozuk cümleler içinde bir defa daha teşhir etti. Mizahın hususî imkânlarından faydalanarak şahsımıza karşı lâübâli tavırlarla iftiracı, kışkırtıcı lâflar etti.

Bütün hayatı avantürle, fantazilerle geçmiş, daima karanlıkta yürümüş olan bu mücadele kaçağına, evvel emirde perde arkasında saklanmamasını, namusluca ortaya çıkmasını ihtar ederiz. İşte o zaman bütün bu çığırtkanlıkların, pravokasyonların mâceraperest aktörünü ensesinden tutup teşhir ettiğimiz zaman, masum idealistlerin gözleri fal taşı gibi açılacaktır.

Neyleyelim ki, şimdi muhatabımız, iyi niyetli genç dostlarımızın idealist gayretlerini temsil eden ve yaşamasını, yayılmasını şiddetle arzu ettiğimiz kardeş bir gazetedir. Bu sebepledir ki, asıl provokatörün ortaya çıkmasını istiyoruz.

O, meydana çıkıncaya kadar da genç dostlarımızın şu gerçekleri bilmelerini isteriz:

1. Gerçek'in daha ilk sayısı çıkar çıkmaz Nuhun Gemisi'nde bir yazımız âdî bir maksatla tahrif edildi ve provokatör ilk zehirini saçtı.

2. İkinci sayımız çıkar çıkmaz, Nuhun Gemisi'nin hemen her sütununun aleyhimizde kundaklanmış olduğunu gördük ve bu arada son derece âdî bir iftira ile de karşılaştık. Daha dün, Çin millî kurtuluş mücahitlerinin dâvasını tebcil eden ve Amerikan emperyalizmini yerin dibine batıran ve bu yüzden hâlâ muhakemesi devam etmekde olan baş muharririmizi "Amerikaya dehalet etmiş" gibi göstermek isteyen kundakçının küstahlık derecesini ve sosyal mücadelemizi bulandırmak ve sarsmak için nasıl bir gayret sarf ettiğini kavradık.

3. İşte bu sebepledir ki, provokatörün bizzat ortaya çıkmasını istiyoruz. Biz, yetiştirmeye çalıştığımız ve gelişmesini şiddetle arzuladığımız genç ve idealist kadronun bu imzasız kundaklama neşriyat ile kirletilmesine imkân bırakmıyacağız. Çünkü biz şuna kanaat getirdik ki, "Nuhun Gemisi" hüviyeti ve mazisi bizce malûm olan bir mâceraperestin karanlık maksatlarına âlet olmaktadır.

GERÇEK
Sahibi ve neşriyatı fiilen idare eden:
Orhan MÜSTECABİ
Abone: Yıllığı 500 kr.
Altı aylığı 250 kr.
Dizgi: Rıza Koşkun Matbaası
Baskı: Boşboğaz Matbaası
İdare yeri: Ankara caddesi
No: 59 - İstanbul

RAKAMLAR-GERÇEKLER

Suçlar

Her yıl işlenen ve Cumhuriyet Savcılıklarınca el konan bütün suçlar aşağıda gösterilmiştir:

Yıllar	C. Savcılıklarınca el konan suçlar
1930	310000
1935	475000
1939	578000
1940	502000
1945	336000
1946	346000

1939 yılında Türkiyede; umum nüfusun on üç yaşından aşağısı hesaba katılmadığı takdirde yüz kişide 5 kişi suç işlemiştir. Askerî Savcılıkların el koydukları suçlar buna dahil değildir. 1946 yılında ise suç nispeti % 3 dür.

Her yıl, ceza ve tevkif evlerine giren ve yine cezalarını çekerek çıkanların sayısı şöyledir:

Yıllar	Girenler	Çıkanlar
1935	113030	94398
1937	138382	121141
1939	115726	112656
1946	100800	90410

Yine ayni yıllarda ceza evlerine işledikleri suçun cezasını çekmek üzere girmiş olan kadın sayısı - ki yukarıki rakamlara dahildir - şöyledir:

Yıllar	Sayı
1935	6795
1937	10072
1939	8174

Her yıl ceza evlerine girenlerin içinde işlemiş oldukları suçun nev'ine göre en başta gelen suçlar şunlardır:

Nev'i	1940 Sayı	1945 Sayı
Yaralama, döğme	13941	14285
Hırsızlık	6868	8045
Hakaret	5037	3240
Zina	1704	1975
Adam öldürme	1971	1284
Kız kaçırma	1776	1691
Vazifeyi suiistimal	1527	1255

Mahkûm olup ceza evlerine girenler arasında yaş gruplarına göre başta -6 - 18 yaşında olanlar gelmektedir. Demek oluyor ki bu yaştakilerin on binde 142 si herhangi bir suçtan mahkûm olmuştur. Bu nispet 1943 yılına aittir. Fakat umumiyetle suçluluk yaşı başta 16 - 18, sonra sırasi'e 30 - 39, 40 - 49 yaş gruplarıdır.

Şunu da söyliyelim ki, her yıl işlenen suçlar sayısı, her yıl mahkûm olanların sayısından aşağı yukarı üç misli fazladır. İşlenen suçların birçoğu tecil, vaz geçme, para cezası gibi ceza evine girmeye mahal bırakmayan neticelere bağlanır.

Dâvâmız; Müsbet ve Realistdir

Emperyalizme, lâfla değil, diğer Dünya devletlerinin yaptığı gibi aksiyonla karşı koymayı zarurî bulduğumuzu iddia ediyoruz.

Yazan: Orhan MÜSTECABİ

Yakın devre sosyal mücadele tarihine şöyle bir göz atarsak; gerek inkılâp, gerek tekâmül yolu ile olsun bütün sosyalizme geçiş hareketlerinin ancak, sınıflar arasındaki tezatların çok keskinleştiği ve sınıf mücadelesinin bir nazariye halinden çıkıp, çalışan ve istismar edilen yoksul halk yığınları tarafından, realitenin sert yumruğu altında şuurlu şekilde benimsendiği memleketlerde muvaffak olduğunu görürüz. Bu sınıf tezatları, sosyal ve iktisadî bünyelerine göre bazı memleketlerde iç kapitalizmin azamî inkişaf ve istismarının tesiriyle, bazı memleketlerde de, henüz feodal istihsal nizamını aşamamalarına rağmen, dış kapitalizmin, yani emperyalizmin sömürücü hareketlerinin rolü ile husule gelmiştir. Bu günkü İngiltereyi (İdeal bir sosyalist telâkkisi olmamakla beraber) birinci gruba misal gösterebiliriz. Fransa, İtalya ve Amerika gibi gelişmiş kapitalist nizam içinde bulunan devletlerin de sosyalizme ayni yoldan ve daha ideal bir şekilde geçecekleri muhakkaktır.

Biz, memleketimizin de kendi bünye ve şartlarına göre en kısa zamanda bu safhaları takip etmesini **istiyoruz.**

İkinci şıkın en tipik nümunesi ise Çin hâdisesidir:

Çin, kapitalizmden çok uzak tam mânâsiyle feodal bir istihsal nizamı içinde bulunduğu halde, dış kapitalizmin yâni emperyalizmin yıllarca süren amansız istismarı sonunda teessüs eden aşırı sınıf tezatlarının sevki ile milyonlarca insanın katıldığı bir sınıf hareketi yaratmağa ve sosyalist iktidarı kurmağa muvaffak olmuştur. Fakat, istihsali henüz feodal nizam tekniğinden kurtulamadığı için iktisadî bakımdan bir sosyalizme geçiş hazırlığı yâni nasyonalizasyon yapamamaktadır. Ancak istihsalinin artmasını ve istihsal tekniğinin modernize edilmesini terviç eden hareketlere baş vuruyor. Bunu da, Marksist görüşün hâkim olduğu iktidardaki hükümetin kontrolu altında, kapitalist teşebbüsleri teşvik etmek ve feodal istihsal sistem ve tekniğini tasfiye etmekle, yâni çok kısa vadeli ve tahdit edilmiş şekilde dahi olsa, kapitalizme tarihî rolünü oynatmakla mümkün görüyor.

Ayni olmamasına rağmen, buna benzer bir vak'a olarak Rusyadaki 1917 ihtilâlini ele alabiliriz:

19 uncu asır Çarlık devrinde Rusya, henüz feodal istihsal nizamından kurtulamamış ve sanayii teessüs edememiş vaziyette idi. Tam mânâsiyle sınıf tezatları yaratabilecek bir iç kapitalist âzâmî inkişaf ve istismarı yoktu. Fakat buna mukabil, Çarlığın amansız bir zulmü, mutlak bir toprak istismarı ve dış kapitalist memleketlerin, Çarlık Rusya iktisadiyatı üzerinde sömürücü bir hâkimiyeti mevcuttu. İşte sınıf mücadelesinin tohumları bunların üzerine serpildi.

Sosyalizme geçiş hareketi, iç kapitalizm âzâmî inkişafının tabii seyri ile olmadığı ve ihtilâl yolu ile vuku bulduğu için, proleterya diktatörlüğü kurulduğu halde, pek tabiî olarak, derhal zecrî bir sınıf tasfiyesi yapılamadı ve sosyalist ekonomi ancak, ilk devrelerinde kapitalizmin canlanmasına yol açmış olan NEP sayesinde hâkim kılınabildi.

Yeni Ekonomi Politik mânâsındaki kelimelerin baş harfleri olan NEP'i; o devrin (1924 - 1936) kendine has şartlarının icap ettirdiği bir nevi sosyalizme geçiş merhalesi sayabiliriz.

Memleketimize gelince; bu gün yurdumuzda sınıf tezatları olmadığını inkâr etmek ne kadar gülünçse, bunun şuurlu bir sınıf mücadelesi yaratabilecek kadar müsaitleştiğini (Çukurova bölgesi hariç, bilhassa köylerimizde) iddia etmek de o derece hayalperestlik olur.

Bundan dolayı biz; kanunî sahada çalışmayı kabul edecek ve sınıf esasları üzerine kurulacak sosyalist partisine taraftar bir sosyalist sıfatı ile, memleketimizde sınıf şuuru yaratabilmek için köylere tekniğin ve teknikle beraber rehber kadro işçinin girmesini istiyor ve bugünkü şartlar altında ancak köy ağaları vasıtasiyle girebilecek teknik yüzünden toprak üzerinde mutlak bir hâkimiyet ve istismar yaratacak kapitalist nizamın teessüsüne ve bizzarure işsiz kalacak toprak işçisinin, dış kapitalizmi kendine yardıma mecbur edecek iç kapitalist şuurunun şehirlerde inkişaf ettireceği sanayi şubelerinde çalıştırılarak istismar edilmesine, bu gün memleketimizin içinde bulunduğu şartlar ve realiteler karşısında lâfla mâni olabilmenin imkânsız olduğunu kabul ediyoruz.

Ancak, bir sosyalist sıfatiyle yapabileceğimiz en müspet işin; teşkilâtlanmak, tezatlardan faydalanarak kanunî sahada bir sınıf şuuru ve cereyanı yaratabilmek olacağını ve tepkisini şimdiden göstermeye başlayan, istismarı kendine hasretmek isteyecek ve gittikçe inkişaf edecek iç kapitalist şuurunun, bu gün içinde bulunduğumuz siyasî avantajlardan istifade ederek yalnız yardımını sağlıyacağı ve sömürgeci siyasetine zaten meydan vermiyeceği Amerikan emperyalizmine lâfla değil, diğer dünya devletlerinin yaptığı gibi aksiyonla karşı koymayı zarurî bulduğumuzu iddia ediyoruz.

VEDAT NEDİM SAÇMALIYOR

Sabık Komünist Vedat Nedim milyoner Habib Edip'in gazetesinde yazdığı yazılardan birinde: Marks saçmalamıştır, zira Marksizm endüstri memleketlerinde değil, ziraat memleketlerinde muvaffak olmaktadır" d i y o r. Kendisi ziraat memleketlerini 3 - 4 asırdanberi kapitalist Avrupanın yani Marksın izah ve tenkid ettiği ekonomik sistemin nasıl istismar ettiğini bilmez mi acaba? Eger bilmiyorsa öğrensin.. O zaman görecek ki, Marksizmin ziraat memleketlerindeki başarısı Marksın foyasını ortaya çıkardığı istismarcı emperyalizmin dışında bir hâdise değildir.

BİZİM KÖY

Her Türk Münevverinin mutlaka okuması gereken bir kitap: "Bizim Köy"

Bir köy enstitüsü mezunu ve köy öğretmeni Mahmut Makal; bu kitabında Orta Anadolu köyünün halini bütün çıplaklığiyle gözlerimizin önüne sermekte, hiç bir iddia ve ıslâhat projesine yer vermeden köy realitesini bütün acılığı ile canlandırmaktadır. Temiz bir Türkçe, sürükleyici, samimî bir ifade ile pasajlar halinde yazılan kitap; Mahmut Makal'ın köyünde her gün olmakta olan hâdiselerin kaleme alınmış notlarıdır.

Oturdukları yerden köy dâvası, köy ve köylü için sadece lâf edenlere bir tokat gibi inen "Bizim Köy"; gerçekten şimdiye kadar bu sahada yazılanların en güzelidir. Çünkü samimîdir.

Mahmut Makal içinde bulunduğu çevreyi görmesini, incelemesini, duymasını ve duyduklarını ifadelendirmesini bilmiştir. Gerçekleri çırılçıplak önümüze sermekten, olanları olduğu gibi göstermekten çekinmemiş, hiç bir san'at gayesi gütmeden, görülmesi lâzımgeleni derin bir müşahede kudretile görmüş ve tesbit etmiştir. Köyünün sosyal, ekonomik durumunu, dertlerini, sevinçlerini, arzu, haset, kinlerini, ihtiyaç, inanç, fikir ve düşüncelerini velhasıl herşeyini; ufak sandığımız, ele alınmasında fayda ummadığımız küçük hâdiselerde yakalıyarak, hiç değiştirmeden nakletmekte büyük bir ustalık göstermiştir. Türk köyünün çıplak gerçeği keskin hatlarla, içli ve sürükleyici bir üslûpla gözlerimizin önüne serilmektedir.

Kitabı okurken kendinizi Mahmut Makal ile birlikte, bazan köy kahvesinde, bazan harmanda, bazan tarlada bulursunuz. Gözleriniz kelimelerde köyü her şeyile görür. Zaman geçer. Çırılçıplak gerçek karşısında şakaklarınız zonklar. Kitabı dimağınıza hücum eden binbir düşünce ile kaparsınız.

Her Türk sosyalisti ve her Türk münevveri "Bizim Köy"ü okumalıdır.

O. Y.

APAÇIK DOSDOĞRU

Artık yeter!..

Yazan: ÂDİLOĞLU

Türkiyenin son otuz yıllık sol cenah hareketinin bilânçosu ancak bir kaç kelimeden ibarettir: Kendi kendini yemek, çürütmek ve hiç bir şeyin teşkilâtlanmasına, yayılmasına ve kökleşmesine imkân vermemek!

Bilgili, imanlı ve zinde her teşebbüs kundaklanmış, her yeni doğan kadronun arasına şüphe, itimatsızlık mikrobu saçılmış; teşebbüsü eline almak isteyen her fert ve topluluk aleyhine ayni menfur propagandalar yapılmıştır.

Bu mel'un şebekenin sanki yegâne vazifesi, bu memlekette sosyal mücadeleyi baltalamaktan, her hangi Marksist bir teşekkülün kurulmasına ve kökleşmesine asla imkân vermemekten ibarettir.

Yine bu mel'un şebeke; kendi kendini de yemekten çekinmemiş, ağına düşen her idealisti kirletmiş, çürütmüş ve eninde, sonunda onu hapishaneye düşürmüştür.

Verimli, müsbet, toplayıcı, birleştirici, inandırıcı, birbirini sevdirici her türlü hareketin amansız düşmanı olan bu soysuz şebekenin biricik marifeti, fikir ve aksiyon kalpazanlığından ibarettir. Aczini, iktidarsızlığını, cehlini; tamamiyle demode olmuş köstebek sistemi ile kamufle etmekten başka bir şey bilmeyen bu şebekenin, sosyal mücadele sistemlerinin tekâmülü hususunda da zerre kadar bilgisi yoktur.

Bu memleketin asırlar boyunca mislini yetiştiremiyeceği tefekkür ve aksiyon kahramanlarını teker, teker çürütmüş, halkı ve işçi sınıfını kendi öz dâvasına düşman etmiş olan bu örümcek kafalı, bozguncu, Troçkist ve anarşist beyinli şebekenin gelmiş ve geçmişteki bütün foyalarını artık açıklamak zamanı gelmiştir. Türkiyenin sosyal mücadele yolunu tıkayan ve her gelişmeyi baltalayan bu şebeke tasfiye edilmedikçe, bu memlekette ileri herhangi bir başarı elde etmenin, teşkilâtlanmanın ve kadrolaşmanın kabil olamıyacağına tecrübelerle kanaat getirmiş bulunuyoruz.

Bundan böyle; müfsit, bozguncu, kalpazan, millî ve beynelmilel realite düşmanı her türlü goşist faaliyete Paydos!

SARI TEHLİKE

Vaktile bir Avrupalı romancı, Asyalı milletlerin uyanış ve kalkınmasının sonu ne olur diye hayâl kurmuş ve tüyleri diken diken olmuştu. Ertesi günü eline kalemi alan bu kendi san'atinin adamı, "Sarı Tehlike" yi Avrupalılara dehşetli bir tablo halinde tasvir etmişti.

Bu gün Asyalı milletler millî kurtuluş savaşını teker, teker başarı ile sonuçlandırmaktadırlar.

"Sarı Tehlike" hayâl olmaktan çıkmış bulunuyor. Öte yönden, bütün Asya milletlerini yüzlerce yıl korkutmuş olan "Beyaz Tehlike" ise tam bir hayâl olmak üzeredir.

Tarihin şu diyalektik akışını ibretle temaşa etmeliyiz.

Yeni bir işçi partisi mi?

"Yeni Sabah" gazetesinde okuduğumuza göre C. H. P. "Seçim taktiği" olarak "Türkiye İşçi Partisi" adında bir parti kuruveriyormuş.. "Bu partinin programı İngiliz İşçi Partisinin programından aynen iktibas edilmiş olup, parti endüstri bölgelerinde şubeler açacakmış.. Yıllardır Türk köylüsünün hayatında en ufak bir değişme ve ilerleme yapamıyacak şekilde organize ettiği bir memlekette C. H. P. şimdi de - köylüden sonra - Türk işçisini de kastlaştırmaya kalkmış demektir.. İngiliz İşçi Partisinin programı Türkiyenin şartlarına uyar mı, uymaz mı bunu aramağa hiç lüzum yok.. Tanzimattan beri Batı kopyacılığı yapmak hususunda her devrin iktidarları birbirlerini gölgede bırakmışlardır. Şimdi ayni görenekliğin yeni bir tezahürü ile karşı karşıya bulunuyoruz.. C. H. P. nin Türk işçisini kendi oligarşik menfaatlerine âlet etmek hususundaki teşebbüsünün de grev meselesinde olduğu gibi fiyasko ile neticeleneceğine şüphemiz yoktur. İşçi vesayet altına alınamaz O, kendi partisini kendi kuracaktır.

Sabahattin Ali niçin ve nasıl öldürüldü ?

— 4 —

Geçen sayıdan devam

Fotoğraf makinesinde mevcut filmlerden kopya edilen Adalet ve Mehmet Ali Cimcoza ait olan resimlerin Sabahattin Ali tarafından, hareketinden bir gece evvel çekilmiş olduğunu Adalet ve Mehmet Ali ifade etmişlerdir.

Bu kat'î deliller karsısında Sabahattinin ölümünden şüphe etmek mümkün değildir. Hâdise matbuata aksettikten sonra Asaf Halet Çelebi 12 - 1 - 949 tarihinde İstanbul Savcılığına müracaatla 948 Mayısının sonlarına doğru Sabahattin Aliyi, Bedri Rahminin resim sergisinde gördüğünü ve görüştüğünü söylemiştir. Elde edilen malûmata göre, serginin 19 - 3 - tarihinde açıldığı anlaşılmış ve Bedrı Rahmi Eyyüboğlu, Sebahattin Alinin sergiyi bir kaç defa ziyaret etmiş olduğunu ve güzel san'atlar akademisinin yangınına tesadüf eden bir Nisan gününden sonra Sabahattin Aliyi görmediğini ve ziyaretinin serginin açılış tarihi olan 19 - Mart i'e 1 - Nisan arasında yapılmış olabileceğini söylemiştir.

Şu hale göre, Asaf Halet Çelebinin Sabahattin Aliyi Mayıs sonlarına doğru gördüğüne dair olan şahadeti hakikate uygun değildir.

Sabahattin Alinin karısı da dahil, bütün yakınları ağzında altın dişi olduğunu kat'î olarak bilmediklerini ancak üstten iki ön dişinin damaktan köprü ile bağlı olduğunu, bazen bunları dilile çıkarıp taktığını söylemişlerdir. Ceset üzerinde bulunan altın, kron azı dişlerine ait olduğundan konuşurken görülmeyebilir. Bilhassa üst çeneye ait dişlerden olursa. Binaenaleyh bu cesedin Sabahattin Aliye ait olmadığına delâlet etmez. Karısı Aliye, boyunun uzun veya kısa olduğu hakkında dahi, kat'i bir ifadede bulunamamıştır. Esasen senelerdenberi ayrı bulundukları için ağzındaki dişi fark etmemesi veya hatırlıyamaması mümkündür.

Matbaa ortağı Aziz Nesin, Sabahattin Alinin öldüğü kanaatında olduğunu, çünkü kaçmış olduğu kabul edildiği takdirde karakterinin uzun zaman susmasına müsait olmadığını, ve kaçtığını bildirmesi lâzım geldiğini ifade etmiş ve bilhassa ceset üzerinden alınan ve kendisi tarafından Sabahattin Aliye hediye edilen hâki gömlek ve lâcivert kazağı ve çamaşırını gören Adalet ve Mehmet Ali Cimcoz, onun öldüğünden şüphe etmediklerini ve bu hususta tereddüde mahal olmadığını söylemişlerdir.

Ali Ertekinin açık, samimi ve hâdiselere tamamen uygun olan ifade ve itiraflarını bir tarafa bıraksak dahi, Sabahattin Alinin kendisi için her zaman lâzım olan gözlüklerine ve iç çamaşırlarına varıncaya kadar bütün eşyalarını ve hususi vesaik ve hüviyet cüzdanının kendisile hiç bir alâka ve münasebeti olmayan rehberine tevdi ederek hududu geçmesi ihtimalini tasavvur etmek mümkün değildir.

Huduttan para ile adam kaçırmayı kendisine iş edinen Ali Ertekin, Sabahattin Aliyi Bulgaristana götürmek için 450 liraya mutabık kaldığı halde niçin öldürmüştür? Fail Sabahattin Alinin memleket ve hükûmet aleyhinde konuşması sebebile millî hislerine mağlûp olarak öldürdüğünü ve iyi bir iş yaptığı kanaatında olduğunu iddia ediyor. Millî hislerinin galeyana geldiğini ileri süren sanık cinayet mahalline maktulü Türk hudutları haricine kaçırmak maksadı ile getirmişti. Daha evvel Osmanla İbrahimi de bu yollardan Bulgaristana kaçırmıştı. Kaçırma işleri gizli olduğuna göre, Türk kanunlarına ve millî menfaatlara aykırı hareket ettiğini bilmemesi kabul edilemez. Kendisi üç dört sene evveline kadar Türk ordusunda gedikli üst çavuştu. Milletin parası ile okumuştu. Zamanı gelince milletine olan borcunu kanı ile ödeyecekti. 945 senesinde bulunduğu alayda erler silâhlarını kaybettikleri için mes'ul ve müteessirdirler. Yapılan tahkikat neticesinde silâhların gedikli üst çavuş Ali Ertekin tarafından köylülere satıldığı tesbit edilmiş, silâhlar geri alınmıştı. Ali çavuş tevkif edilmiş, fakat tevkifhaneden pek acaip bir şekilde kaçmak yolunu bulmuş ve kendisini yakalamak üzere harekete geçen bir bölüğü dört gün meşgul ettikten sonra ele geçmişti. Memleket müdafası için millet tarafından kendisine emanet edilen silâhları çalarak 3, 5 kuruşluk zelilâne bir menfaat için satan, Ali çavuş askerî mahkeme tarafından 4 ay 20 güne mahkûm edilerek ordudan tard edilmişti. Pek ulvî olan millî his mefhumunu âdi bir gaye için işlediği cinayete örtü yapmaya çalışan sanık hapishaneden çıktıktan sonra memleket aleyhine çalışmak maksadile gizlice hududu geçmiş ve Bulgar makamlarından aldığı direktiflerle Türk topraklarına girerken hudut karakollarımız tarafından yakalanmıştı.

Ali Ertekin, gerek ruhî tezahürleri ve gerekse kafa tası teşekkülâtı bakımından kronolojik tasnife tâbi tiplerdendir. Alın dar ve basık, bakışlar sabittir. Heyecan, teessür ve infial gibi hassasiyet ifade eden ve iradeye tesir eden ruhî hallerden uzak bir yaradılışa maliktir.

Tanık olarak dinlenen Yüzbaşı Şükrü Polat şöyle diyor: Ali Ertekin 45 ci suvari alayında benim bölüğümde gedikli üst çavuş idi, ailece konuşuyorduk. Tabiaten hunhardır, acıma ve merhamet hisleri yoktur. İnsanlara karşı fena muamele eder, suç işlemeye meyyaldir, parayı sever, az bir menfaat karşısında çok büyük ve merhametsizce hareketten ve hattâ cinayet işlemekten çekinmez, karısına, çocuklarına karşı çok haşin ve merhametsizdi. Bir gün karısını İstanbula göndermişti. Muayyen günden bir gün sonra avdet ettiği için bir buçuk ay karısı ile tek kelime konuşmadı. Evine bir dilsiz gibi girip çıkıyordu. Karısı bu halinden çok üzüntü çekiyordu. Boşanmak istiyordu. Fakat kendisini ve yakınlarını öldürmesinden korkuyordu. Ali çavuş edna bir karaktere maliktir. Hislerini gizlemesini gayet iyi bilir, çok soğuk kanlıdır. En hunharca hareketleri, hiç heyecan duymadan yapar, neticesinden kat'iyyen müteessir olmaz. Çok az menfaatlara temah ettiği hakkındaki kanaatım kat'idir. Hayraboluda fişek, Kıklarelinde silâh çalarak satmıştır. Muhafazası için gönderildiği Süleoğlu kışlasının kerestelerini sökerek satmıştı.

Bu şekilde konuşan tanığın, Aliye karşı hiç bir garazı yoktu.. Yalnızca hakikati ifade ediyordu.

Sabahattin Ali, ölümüne tekaddüm eden aylarda Aziz Nesinle ortak oldukları Matbaa makinasını On bir bin liraya ve aylıktaki zeytinliklerini de on bin liraya satmıştı. Çalıştırdığı kamyon, Melek Celâlindi. Mehmet Ali Cimcoz Sabahattinin son günlere ait kamyon hesabını vermediğini ve bu hesaptan 3 - 4 yüz lira olması lâzım geldini söylüyor. Ölümünden bir gün evvel Kırklarelinde iken konuşma sırasında Şoför Salime yanında 5 - 6 yüz liradan fazla parası olmadığını bu mevcuda göre iş yapmaları lâzım geldiğini söylemişti.

Memleket hudutlarını gizli olarak geçmeye teşebbüs eden bir kimsenin kâğıt paradan ziyade, diğer kıymetleri havi olması tabiidir. Bununla beraber bunu yok farz etsek bile Sabahattin Aliye ait olup halen emanet dairesinde kayıtlı eşyanın kıymeti bin lira tutarındadır. 500 liralık nakitte ilâve edilirse bu kıymet Ali Ertekinin yaradılışında olan bir kimsenin gıpta edeceği bir yekûna baliğ olur. Buradan da cinayetin hakikî saiki meydana çıkar. Bundan başka sebep aramak da lüzumsuz olur.

Fail cinayete öyle bir sebep bulmuştur ki hayatı müddetince bütün hareketleri bu iddiasını yalanlıyor. Hilâfı hakkında mevcut bu kadar delillere rağmen fail millî hisler taşıdığını iddia ederse bunun mensup bulunduğu cemiyete aks etmiş tezahürlerini ispat etmeye mecburdur. Halen bunu ispata yarayan bir misal verememiştir. Memleket aleyhine konuşan Sebahattin Aliyi yakalatmak için yanlış yollardan götürdüğünü söyleyen sanık onu Sazara köyüne yarım saat mesafede öldürmüştür. Kendisini oradaki köylere veya gayet iyi bildiği Türk hudut karakollarına teslim edebileceği gibi öldürdükten sonra da hiç bir şeyine dokunmadan keyfiyeti en yakın alâkalı makamlara ihbar ederek teslim olduktan sonra Millî hislerinin galeyanından bahsedebilirdi. Bir ölü soyucu hareketile maktulün üzerinde tek kıymetli şey bırakmadan hepsini alıp giden ve satan bir kimsenin halâ millî hislerden bahs etmesi yersiz bir israr teşkil eder. Bütün bunlardan şu netice çıkmaktadır. Sabahattin Aliyi gizlice hududtan kaçırmayı kabul eden sanık İstanbuldan hareketlerinden itibaren avını tetkik etmiş ve kendisini tatmin edecek kadar parası olduğu ümidi kuvvetlendikten sonra orman içerisinde hududa doğru ilerlerken bir taraftan da buna sahip olmak çarelerini düşünmüştür. Buralarda maksadına vasıl olmak da çok zor birşey değildir. Sabahattin Alinin hareket ettiğini bilenler onun Bulgaristana kaçacağından haberdar bulunuyorlardı. Rehber huduttan sonra mes'ul değildi. Herkes onun Bulgaristana geçtiğini bilecekti. Ormanda kimse yoktu, her taraf sessizdi. Ümit edilen parayı elde etmek için adam öldürmek hususunda şartlar hiç bir zaman bu kadar müsait değildi. Nihayet ümit ettiği paranın cazibesile başı döndü, evvelden temin ettiği sopayı Bulgaristana kaçmak için sabırsızlıkla geceyi bekleyen Sabahattin Alinin başına indirdi. Darbeler birbirini takip etti. Sabahattin birden Bulgaristan yollarının kapandığını anladı ve hayalleri ile beraber nefesi de söndü.

Ali Ertekinin ümit ettiği para ve eşyaya sahip olmak kasdiyle Sabahattin Aliyi öldürdüğü anlaşılmasına göre, hareketi T. C. K. nunun 450 nci maddesinin 7 nci fıkrasına uygun bulunduğundan duruşması Kırklareli ağır ceza mahkemesinde yapılmak üzere son tahkikatın açılmasına ve mevkufiyet halinin devamına ve gerek usulün 149 uncu maddesi hükmüne, gerekse Ali Ertekin ile birlikte Hasan Tural, Ahmet Çatalcalı, Atanas ve Pelikliye isnad edilen Osmanla İbrahimi pasaportsuz huduttan kaçırmak suçları sulh ceza mahkemesinin vazifesi dahilinde olup ilk tahkikata tâbi bulunmadığından ve cezanın nev'i itibarile kısa zaman aşımına bağlı ve birlikte görülmesinde fayda dahi melhuz olmadığından sanıkların kâffesi hakkında pasaport kanununa aykırı hareketlerinden dolayı açılmış olan dâvanın adam öldürme dâvasından tefriki ile bunlara ait evrak ve ifade suretlerinin ait olduğu mahkemeye tevdii için C. Savcılığına iadesine karar verildi.

— SON —

OKUYUNUZ

YAĞMUR ve TOPRAK

Sessiz ve sürekli bir çalışma içinde aksettirdiği köylü kütlesinin menfaatlerini tam bir sadakatle yayınlayan "Yağmur ve Toprak" dergisi son sayısında önemli bir çok köy dâvalarına dokunuyor. "Yağmur ve Toprak" okuyucuya hararetle tavsiye edeceğimiz nâdir dergilerden biridir.

SENDİKA ve GREV HÜRRİYETİ

Fehmi Yazıcının bütün işçi münevverlerini ilgilendiren kitabının adıdır.

HÜR GENÇLİK

İstanbul Üniversite öğrencilerinin inkılâpçı ve namuskâr fikir organıdır.

YAPRAK

İleri kültüre dayanan san'at hareketini yayar. Ankarada yayınlanır.

FİKİR ve SAN'AT

Aylık, ileri san'at ve fikir dergisi.

YÜCEL

Atatürk'çülük görüşünü aksettirir. İstanbulda yayınlanır, aylık dergi.

VARLİK

İnkılâpçı ve realist san'at dergisidir. Ayda bir yayınlanır.

Hepsini, devamlı surette okumanzı tavsiye ederiz.

AÇIK MUHABERE:

İstanbul — "Diken" rumuzuna:

Mektubunuzu dikkatle ve zevkle okuduk. Bir çok noktalarda mutabıkız. Mutabık olmadığımız meseleler üzerinde, gelecek nüshamızda düşüncelerimizi açıklayacağız. Selâmlar.

Ertuğrul - Diyarbakır:

Teşekkür ederiz. Gazeteniz, gönderilmeğe başladı. Diğer arzularınız da yerine getirilecek.

H. B. Malatya, Cezaevi:

Biz de sizi hatırladık. Adresinize gazetemiz gönderildi.

A. N. Üsküdar Cezaevi:

Biz de sizin alâkanıza teşekkür ederiz. Sabırlar.

O. S. - Ayvalık:

Maalesef arzunuzu yerine getiremiyeceğiz. Çünkü şiir sütunu yoktur.

A. Yaşar, Bursa:

İstediğiniz miktarda gazete gönderilmeye başlanmıştır. Teşekkür ederiz.

Ahmet Er . . İstanbul - Fatih:

O, bir mizah gazetesidir ve sürüme ihtiyacı vardır. Gerçekleri tahrif, olayları soytarılaştırmak şüphesiz ki, onların san'atıdir.

H. C. Dil . . . Yeşilköy

Amerikan lehdarlığı gibi, Amerikan aleyhtarlığı da moda oldu. Amerikadan bu güne kadar memleketimize bir dolarlık bile hususî sermaye girmemiştir. Halbuki, bir çok kapitalist memleketlerin yığın, yığın sermayeleri faaliyet halindedir. Bazılarının bundan haberleri yokmuş gibi görünmeleri, işlerine öyle geldiğindendir.

İstanbul," Üç Yıldız)' rumuzuna:

Bilhassa, Amerika ve İngiliz sermayeleri dış pazarlar meseleside gizli bir husumet ve rekabet halindedir. Şüphesiz, Türkiyede de her birinin menfaatlerini koruyan ve sureti haktan görünen ajanları vardır. Bilirsiniz ki, kapitalist ekonominin güneşi rekabettir. Ve bu sebeple de yarı müstemleke memleketlerde sermayedar ajanları bu korkunç rekabeti "Millî meseleler" kılığına sokarak körüklerler. Yarı müstemleke matbuatın bilerek, veya bilmiyerek bu dalaveralara âlet olduğu da vakidir.

Beş, altı ay önce, Suriyede vukua gelen kanlı hâdiselerde bu rekabetin büyük bir rolü olduğu hususundaki iddia ve kanaatleriniz yerindedir.

Evet dostum; "Çok Hâcilerin çıkdı haçı ziri bağladı" ve daha da çıkacak. Müsterih olunuz. Selâmlar.

Nuh Gemisinin Kaptanına:

Bir korsan gibi boyuna rota değiştiriyorsunuz. Asıl üssünüz her halde yine eskisi gibi Manş kıyılarıdır. Dikkat edin, Menzilimize fazla sokulmayın. Ne kadar gomoklâj yapsanız, sizi teşhiste zorluk çekmeyiz! Şimdilik bu kadar!

OKUYUCULARIMIZA

"Gerçek" in ilk sayılarını tedarik edememişseniz, matbaa veya idarehane adresinden, pul karşılığı isteyiniz.

***

"Gerçek" e abone olunuz ve muhitinize yayınız!..